

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1

Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
Cover Photography	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

NEOLIT NEOLITHIC NEOLITHIKUM

BOSKOVICE (OKR. BLANSKO)

Ulice Mánesova. LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

*Lokalizace: S-JTSK – 1128863.98:591970.05
a 1128781.72:591882.66.*

V srpnu roku 2017 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. záchranný archeologický výzkum na pozemku p. č. 7058/15 na severozápadní straně jihozápadního úseku ulice Mánesova v souvislosti s budováním nového kabelového vedení VN k provoznímu objektu firmy Delong Instruments.

Rýha porušila celkem 7 zahlobených sídlištních objektů, které je možné na základě získaného materiálu datovat do kultur s lineární a moravskou malovanou keramikou.

Michal Přichystal

Resumé

Boskovice (Bez. Blansko), Mánesova Straře. Bei der Rettungsgrabung in der Mánesova Straře wurden die Siedlungen der Kulturen mit der Linienbandkeramik und mit der mährischen bemalten Keramik entdeckt.

BRNO (K. Ú. LÍŠEŇ, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Staré Zámky“. MMK. Výšinné sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě oznámení prof. RNDr. A. Přichystala, DSc. z Ústavu geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně, že v prostoru kulturní památky a archeologické rezervace „Staré Zámky“ v k. ú. Líšeň (okr. Brno-město) probíhají rozsáhlé výkopové práce, provedli pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., dne 20. 3. 2017 prohlídku uvedeného polykulturního výšinného opevněného sídliště. Na místě byla zjištěna náležitě neohlášená výstavba stezky pro terénní cyklistiku spolku Singletrail Moravský kras, z. s., při níž došlo k odhalení archeologických nálezů a situa-

cí. Ihned byl kontaktován investor a současně Územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu v Brně i Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., a svolána schůzka zástupců všech výše uvedených subjektů, na které bylo konstatováno, že výstavba cyklostezky v daném území není z hlediska památkové péče přípustná a že investor je povinen po vykonání záchranného archeologického výzkumu uvést lokalitu do původního stavu.

Záchranný archeologický výzkum na základě následně uzavřené dohody uskutečnil Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i., a to ve dnech 26. až 30. 3. 2017. Výzkum byl realizován formou jak systematického povrchového sběru movitých nálezů a detektorové prospekce v celé zbudované trase cyklostezky, tak lokální dokumentace narušených archeologických situací. Následně až do 9. 4. 2017 pokračoval odborným dohledem při odstraňování stavby a uvádění lokality do původního stavu.

Trasa předmětné cyklostezky se dotýkala pozemků parc. č. 3889/1, 3891/1 a 3892. Nejprve meandrovitě stoupala z Mariánského údolí po východním svahu ostrožny, narušila vnější stranu zachovalého vnitřního obvodového valu a branou se dostala do jádra hradiště. Klikatkovitě protнула jeho zalesněnou východní část a pak byla vedena stále mírně dovrchu přes horní partie severovýchodních až východních úbočí ostrožny a vějířovitě se rozšiřujících předhradí až k severovýchodnímu konci vnějšího přepažujícího opevnění. Na předpolí hradiště dosáhla zhruba vrstevnice 375 m n. m., kde se obloukovitě stáčela nazpět ke střednímu úseku vnějšího přepažujícího opevnění. Následující pasáž, která měla probíhat přímo po severovýchodní části sypaného valu, naštěstí nebyla ještě vybudována. Tato větev cyklostezky pak pokračovala až za cestou, která směřuje od líšeňského hřbitova k Muchově boudě v Mariánském údolí, a to těsně pod vrcholem severovýchodního úbočí. Nakonec ústila na plošinu hradiště v místě největšího zúžení.

Archeologické nálezy byly v různé intenzitě zaznamenány téměř v celé zhotovené trase cyklostezky. Výjimku tvoří jen nejvýše položené pasáže daleko v předpolí hradiště. Poloha pozitivního prostoru je na ZM ČR 1:10 000 list 24-41-21 určena krajními body o souřadnicích 300:273, 346:242, 386:225, 391:229, 336:276 a 315:280 mm od Z:J s. č.

Z narušených mohutných svahovinových vrstev na severovýchodním úbočí lokality bylo získáno také několik zlomků keramických nádob kultury s moravskou malovanou keramikou.

Ivan Čížmář, Petr Kos, Michal Přichystal

Resumé

Brno (Kat. Líšeň, Bez. Brno-město), „Staré Zámky“. Bei der Rettungsgrabung im Raum vom Burgwall „Staré Zámky“ wurden die Scherben der Kultur mit mährischen bemalten Keramik gefunden.

BRNO (K. Ú. MALOMĚŘICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Niva“, ulice Obřanská/Olší, parc. č. 342/1. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2237267N, 16.6445239E.

V roce 2017 proběhly zemní práce spojené s přípravou výstavby komplexu staveb A.1 na akci Brno-Maloměřice: Bytová výstavba mezi ulicemi Obřanská a Olší – II. etapa. Po skryvkách nadložních vrstev se v místě bývalé domovní zástavby, která byla před akcí zbořena, objevil ve spraši menší oválný objekt vyplněný tmavou hlínou. Z jeho zásypu byla získána keramika a štípaná industrie mladší fáze kultury s lineární keramikou.

Petr Kos

Resumé

Brno (Kat. Maloměřice, Bez. Brno-město), „Niva“. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. STARÝ LÍSKOVEC, OKR. BRNO-MĚSTO)

Mezi ulicemi Akademická a Jihlavská („Klíny“). LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK – 1162630.47:601504.97, 1162621.11:601549.07 a 1162683.69:601559.82.

V první polovině roku 2017 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., pokračování záchranného archeologického výzkumu na pozemku p. č. 1681/1, rozkládajícím se mezi objektem Moravského zemského archivu a komunikací ulic Akademická a Jihlavská (srov. Přichystal 2017 a oddíl Paleolit v tomto čísle).

Při nesouvislých zemních pracích v pásech podél západní a severní hranice parcely bylo prozkoumáno dalších 9 zahloubených sídlištních objektů, které podle vyzvednutých nálezů časově spadají do období kultury s lineární keramikou. Kromě jedné kule a jedné zásobní jámy se jednalo o malé až středně velké objekty bez možnosti bližší funkční interpretace. Ze zachráněných předmětů si zaslouží zvláštní zmínku ojedinělé torzo keramické lidské figurální plastiky. Jedná se o levou část trupu s navazujícím pahýlem ruky, jehož zádová partie je plošně pokryta paralelními šikmými rýhami.

Michal Přichystal

Literatura

Přichystal, M. 2017: Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 58(1), 150.

Resumé

Brno (Kat. Starý Lískovec, Bez. Brno-město), zwischen der Straßen Akademická und Jihlavská. Bei der Rettungsgrabung im Raum zwischen der Straßen Akademická und Jihlavská wurde der weiter Teil von der bekannten Siedlung der Kultur mit der Linienbandkeramik entdeckt. In einer Grube wurde das Fragment einer anthropomorphen Plastik gefunden.

BRNO (K. Ú. ŠTÝŘICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Vídeňská ulice, č. p. 16, parc. č. 681. Neolit, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na přelomu června a července 2017 proběhl záchranný archeologický výzkum (akce A032/2017) na parcele domu Vídeňská 16, který byl vyvolán demolicí vlastního domu, někdejšího hostince U Růžičků (obr. 1).

Výzkumem byl zachycen pouze jeden objekt kultury s moravskou malovanou keramikou (s. j. 504), který s vysokou pravděpodobností náleží k osídlení známému z nejbližšího okolí (např. Černá, Sedláčková 2017, 150–153). Této kultuře by mohl náležet i zlomek kamenného mlátu, který byl získán z novověkého sklípku.

Lenka Sedláčková

Literatura

Černá, L., Sedláčková, L. 2017: Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 58(1), 150–153.